

TIJDSCHRIFT VOOR GESCHIEDENIS

Register 121^e jaargang 2008

Artikelen

Auteur	Titel	blz.
Aerts, Koen en Bevernage, Berber	<i>Het spokend verleden en de onmacht van de rede. Hoe radicaal Vlaanderen het verleden in het heden houdt</i>	148
Altena, Marga en Grimbergen, Petra en Berkhout, Hubert	<i>Acceptatie door confrontatie, Het 'zwart-witte huwelijk' van Joseph Sylvester en Marie Borchert (1928-1955)</i>	22
Bie, Annelies de en Vermoesen, Reinoud	<i>Boeren en hun relaties op het Vlaamse platteland (1750-1800)</i>	430
Bilt, Eduard van de	<i>Denkend tussen Myrdal, Malcolm en Mozes. Hanna Arendts 'Reflections on Little Rock'</i>	326
Boterman, Frits	<i>Amerika en Europa Transatlantische brug of intercontinentale breuk?</i>	264
Ensel, Remco	<i>Baudrillard in Brielle Over de historische cultuur van de tachtigjarige oorlog</i>	40
Havenaar, Ronald	<i>Religie en moraal Amerika en Europa van de 20^e naar de 21^e eeuw</i>	270
Hellema, Duco	<i>De politieke betrekkingen tussen Nederland en de Verenigde Staten 1945-2005</i>	284
Hubers, Carola	<i>Dansend de dood tegemoet. De historische complexiteit van het Augustus-enthousiasme nader verklaard</i>	400
Jansen, Harry	<i>Historische ervaring en tijd. Ankersmits Sublime historical experience</i>	72
Janssens, Ruud	<i>Europees-Amerikaanse relaties in een transnationale context. De discussie over internationalisering, exceptionalisme en Amerikaanse geschiedschrijving</i>	312
Jonker, Ed	<i>Wilde herinnering en gedisciplineerde geschiedenis</i>	136
Keizer, Madelon de	<i>Europa! Fascisme!</i>	190
Klemann, Hein A.M.	<i>Oorlog en exploitatie. De economische exploitatie van West-Europa, 1940-1945</i>	56
Koster, Benjamin	<i>Naar eer en geweten: over de politieke afhandeling van Srebrenica in Nederland, april 2002 en juni 2003</i>	446
Oord, Lodewijk van	<i>De bruid is prachtig. De etnische zuivering van Palestina 1947-1949</i>	176
Oostindie, Gert	<i>Slavernij, canon en trauma: debatten en dilemma's</i>	4
Rittersma, Rengienier	<i>Van schrikbeeld tot prototype: De mythogenese van graaf Lamoraal van Egmont (1522-1568)</i>	388
Salman, Jeroen	<i>De middelpuntvliedende kracht van de boekgeschiedenis</i>	416
Scholz, Nathalie	<i>The 'Modern Home' during the 1950s West German Cultural Reconstruction and the Ambivalent Meanings of Americanization</i>	296
Urbaniak, Jan	<i>De 'Poolse Kabouters' – Het Oranje Alternatief (Pomaranczowa Alternatywa) (1981-1989)</i>	162

Contramine

Leemans, Inger	<i>De ahistorische sensatie Geschiedenis als betwetenschap</i>	86
Legêne, Susan	<i>Pleidooi voor historische tentoonstellingskritiek</i>	462
Lucassen, Leo	<i>Scheffers ongemakkelijke dans met het verleden</i>	198
Scheffer, Paul	<i>Over het ongemak van de geschiedenis: een reactie op Leo Lucassen</i>	202

Themanummers

Amerika en Europa: Transatlantische Brug of Intercontinentale breuk?	264 - 336
---	-----------

Boekbesprekingen

Algemeen

Auteur	Titel	recensent	blz.
Arikha, Noga	<i>Passion and tempers. A history of the humours</i>	J. Bos	93
Bates, Crispin	<i>Subalterns and the Raj. South Asia since 1600</i>	G. Oonk	343
Brenner, Michael	<i>Propheten des Vergangenen. Jüdische Geschichtsschreibung im 19. und 20. Jahrhundert</i>	D. Michman	212
Clark, Christopher	<i>Iron Kingdom. The Rise and Downfall of Prussia 1600-1947</i>	F.W. Lantink	346
Cook, Noble David	<i>People of the Volcano, Andean Counter- point in the Colca Valley of Peru</i>	A. Ouweneel	211
Hond, Jan de	<i>Verlangen naar het Oosten. Oriëntalisme in de Nederlandse cultuur ca. 1800-1920</i>	M. Grever	474
Hunt, Lynn	<i>Inventing human rights. A history</i>	C. Klep	95
Lucassen, Jan ed.	<i>Global Labour History. A state of the Art</i>	B. Altena	94
Plokhly, Serhii	<i>Ukraine and Russia: representation of the past</i>	H. Kern	475
Renders, Hans	<i>De zeven hoofdzonden van de biografie. Over biografen, historici en journalisten</i>	A.J.C.M. Gabriëls	341
Rietbergen, Peter	<i>Europa's India</i>	G. Oonk	343
Velde, H. te, Bos, D. en Ebben, M.	<i>Harmonie in Holland? Het poldermodel van 1500 tot nu</i>	J. de Haan	342
Watts, Ruth	<i>Woman in science: A social and cultural history</i>	M. v. Tilburg	210

Oudheid

Auteur	Titel	recensent	blz.
Bradley, G. en Wilson, J.P.	<i>Greek and Roman Colonization. Origins, Ideologies and Interactions</i>	L. de Ligt	99
Engels, David	<i>Das römische Vorzeichenwesen (753-27 v.Chr) – Quellen, Terminologie, Kommentar, historische Entwicklung</i>	R. Halbertsma	347
Goodman, Martin	<i>Rome and Jerusalem. The Clash of Ancient Civilizations</i>	L. van Rutgers	102
Haas, Jochen	<i>Die Umweltkrise des 3. Jahrhunderts n. Chr. im Nordwesten des Imperium Romanum. Interdisziplinäre Studien zu einem Aspekt der allgemeinen Reichskrise im Bereich der beiden Germaniae sowie der Belgica und der Raetia Geographica Historica</i> zz	W. Broekaert	97
Halsall, Guy	<i>Barbarian Migration and the Roman West, 376-568</i>	A. Meert	348
Hartmann, Elke	<i>Frauen in der Antike. Weibliche Lebenswelten von Sappho bis Theodora</i>	L. Foubert	213
Herman, Gabriel	<i>Morality and Behaviour in Democratic Athens. A Social History</i>	A. van Hooff	214
Hermann-Otto, Elisabeth	<i>Konstatin der Große</i>	W. Broekaert	103
Keaveney, Arthur	<i>The Army in the Roman Revolution</i>	L. de Ligt	217
Kulikowski, Michael	<i>Rome's Gothic Wars: From the third century to Alaric</i>	J.W. Drijvers	98
Low, Polly	<i>Interstate Relations in Classical Greece; Morality and Power</i>	J. Blok	215
Mols, Stephan, Hekster, Olivier en Moormann, Eric	<i>Romeinse Decadentie. Pracht en Praal in de Romeinse Keizertijd</i>	J.W. Drijvers	476
Polz, Daniel	<i>Der Beginn des Neuen Reiches. Zur Vorgeschichte einer Zeitenwende</i>	F.W. Lantink	478
Rapp, Claudia	<i>Holy Bishops in Late Antiquity. The Nature of Christian Leadership in an Age of Transition</i>	R. Meens	219
Spielvogel, Jörg	<i>Septimius Severus. Gestalten der Antike</i>	K. Haegemans	101
Tacoma, Laurens E.	<i>Fragile hierarchies. The urban elites of the third-century Roman Egypt</i>	M.J. Versluys	218

Middeleeuwen

Auteur	Titel	recensent	blz.
Broek, Jan van den	<i>Groningen, een stad apart. Over het verleden van een eigenzinnige stad (1000-1600)</i>	A.L. v. Bruane	109
Buttinger, Sabine	<i>Hinter Klostermauern. Alltag im mittelalterlichen Kloster</i>	N. Lettinck	111
Ehlers, Caspar	<i>Die Integration Sachsens in das fränkische Reich (751-1024)</i>	W. van Egmond	350
Ellenblum, Ronnie	<i>Crusader Castles and Modern Histories</i>	J.A. Mol	351

Fried, Johannes	<i>Zu Gast im Mittelalter</i>	R.C. v. Caenegem	220
Hoffman Berman, C. ed.	<i>Medieval religion. New Approaches</i>	A.J. van den Hoven van Genderen	107
McGrady, Deborah	<i>Controlling Readers. Guillaume de Machaut and His Late Medieval Audience</i>	W. van Anrooij	108
Mériaux, Charles	<i>Gallia irradiata. Saints et sanctuaires dans le nord de la Gaule du haut Moyen Âge</i>	J.E. Raaijmakers	221
Pansters, Krijn	<i>De kardinale deugden in de Lage Landen, 1200-1500</i>	J.J. Touber	352
Schaller, Andrea	<i>Der Erzengel im frühen Mittelalter. Ikonographie und Verehrung eines Heiligen ohne Vita</i>	C.A. Chavannes-Mazel	104
Synghel, G. van	<i>'Actum in camera scriptorum oppidi de Buscoducis'. De stedelijke secretarie van 's-Hertogenbosch tot ca. 1450</i>	A. Bijsterveld	222
Vis, G.N.M., ed.	<i>Het klooster Egmond: hortus conclusus</i>	M.D. van Luijk	479
Waadenooijen, Jeanne van	<i>De 'geheimtaal' van Jheronimus Bosch. Een interpretatie van zijn werk. Middeleeuwse Studies en Bronnen CIII</i>	J.L. de Jong	106
Wubs-Mrozewicz, Justyna	<i>Traders, ties and tensions. The interaction of Lübeckers, Overijsslers and Hollanders in Late Medieval Bergen</i>	R. Fagel	480

Nieuwe Tijd

Auteur	Titel	recensent	blz.
Benporat, Claudio	<i>Cucina e convivialità italiana del Cinquecento</i>	N. Lettinck	224
Bloemgarten, Salvador	<i>Hartog de Hartog Lémon, 1755-1823. Joodse revolutionair in Franse Tijd</i>	T. Poell	112
Borge, Francisco J.	<i>A New World for a New Nation. The Promotion of America in Early Modern England</i>	M. van Groesen	490
Bruggeman, Marijke	<i>Nassau en de macht van Oranje: De strijd van de Friese Nassaus voor erkenning van hun rechten, 1702-1747</i>	J.W. Koopmans	229
Burgess, Glenn en Festenstein, Matthew	<i>English Radicalism, 1550-1850</i>	D. Onnekink	114
Casey, James	<i>Family and community in early modern Spain. The citizens of Granada, 1570-1739</i>	R. Hoekstra	354
Cook, Harold J.	<i>Matters of Exchange. Commerce, Medicine, and Science in the Dutch Golden Age</i>	J. Jacobs	227
Davies, Brian L.	<i>Warfare, State and Society on the Black Sea Steppe, 1500-1700</i>	B. Naarden	118
Dingemanse, Clazina	<i>Rap van tong, scherp van pen. Literaire discussiecultuur in praatjes-pamfletten (circa 1600-1750)</i>	J. Jansen	483
Goldgar, Anne	<i>Tulipmania. Money, Honor, and Knowledge in the Dutch Golden Age</i>	J.W. Veluwenkamp	225
Greengrass, Mark	<i>Governing Passions. Peace and Reform</i>	F. Deen	486

	<i>in the French Kingdom, 1576-1585</i>		
Gunn, Steven, Grummitt, David en Cools, Hans Guyatt, Nicolas	<i>War, State and Society in England and the Netherlands 1477-1559</i>	M. 't Hart	484
	<i>Providence and the Invention of the United States, 1607-1876</i>	P.C. Emmer	489
Heywood, Linda M. en Thornton, John K. Huigen, Siegfried	<i>Central Africans, African Creoles, and the Foundation of the Americas, 1585-1660</i>	G.J. Oostindië	355
	<i>Verkenningen van Zuid-Afrika.</i>	I. van Kessel	232
Israel, Jonathan e.a.	<i>Achttiende-eeuwse reizigers aan de Kaap Gedachtevrijheid versus godsdienstvrijheid Een dilemma van de verlichting</i>	U. Jansz	231
Kaplan, Benjamin J.	<i>Divided by Faith.</i>	A.Th. van Deursen	356
	<i>Religious Conflict and the Practice of Toleration in Early Modern Europe</i>		
Kooijmans, Luuc	<i>Gevaarlijke kennis. Inzicht en angst in de dagen van Jan Swammerdam</i>	J. Bos	481
Largeaud, Jean-Marc	<i>Napoléon et Waterloo. La défaite glorieuse de 1815 à nos jours</i>	A.J.C.M. Gabriëls	117
Manz, Volker	<i>Fremde und Gemeinwohl. Integration und Ausgrenzung in Spanien im Übergang vom Ancien Régime zum frühen Nationalstaat</i>	R. Fagel	116
Martínez Millán, José en Fernández Conti, Santiago ed.	<i>La monarquía de Felipe II: la casa del Rey</i>	R. Fagel	120
Onnekink, David	<i>The Anglo-Dutch Favourite.</i>	C.A. Tamse	357
	<i>The Career of Hans Willem Bentinck, 1st Earl of Portland (1649-1709)</i>		
Rommelse, Gijs	<i>The Second Anglo-Dutch War (1665-1667)</i>	V. Enthoven	226
	<i>International raison d'état, mercantilism and maritime strife</i>		
Scott, Hamish en Simms, Brenda ed. Story, T.	<i>Cultures of power in Europe during the long eighteenth century</i>	G. de Bruin	359
	<i>Carnal commerce in counter-reformation Rome</i>	E.O.G. Haitsma Mulier	488
Tracy, James D.	<i>The Founding of the Dutch Republic: War, Finance, and Politics in Holland 1572-1588</i>	M. 't Hart	484
Vaughan, Alden T.	<i>Transatlantic Encounters, American Indians in Britain, 1500-1776</i>	P.C. Emmer	113
Veen, Sytze van der	<i>Een Spaanse Groninger in Marokko. De levens van Johan Willem Ripperda (1682-1737)</i>	H. den Heijer	228

Nieuwste Tijd

Auteur	Titel	recensent	blz.
Ahrens, Ralf	<i>Die Dresdner Bank 1945-1957. Konsequenzen und Kontinuitäten nach dem Ende des NS-Regimes</i>	M. Lak	508
Ally, Götz en Sontheimer, Michael	<i>Fromms. Wie der jüdische kondomfabrikant Julius F. unter die deutschen Räuber fiel</i>	M. Brolsma	248
Atwood Lawrence, Mark en Logevall, Frederik	<i>The First Vietnam War. Colonial Conflict and Cold War Crisis</i>	Stol, B.	509

Aulich, Jim en Hewitt, John Bell, David A.	<i>Seduction or instruction? First World War posters in Britain and Europe</i> <i>The first total war.</i> <i>Napoleon's Europe and the Birth of Modern Warfare</i>	F. Kramer J.J.V.M. de Vet	371 235
Broersma, Marcel	<i>Pier Pander (1864-1919)</i> <i>Zoektocht naar zuiverheid</i>	M. Halbertsma	241
Brandt, Allen M.	<i>The Cigarette Century. The Rise, Fall and Deadly Persistence of the Product that Defined America</i>	P. de Coninck	121
Cate, A. ten	<i>Sterven voor Bosnië. Een historische analyse van het interventiedebat in Nederland 1992-1995</i>	J.R. Blaauw	512
Clarke, Sally H.	<i>Trust and Power: Consumers, the Modern Corporation and the Making of the United States Automobile Market</i>	T. Bersee	253
Cordfunke, E.H.P. e.a. ed.	<i>Loffelijke verdiensten van de archeologie. C.J.C. Reuvens als grondlegger van de moderne Nederlandse archeologie</i>	L. Theunissen	233
Dassen, Patrick en Groen, Petra ed.	<i>Van de barricaden naar de loopgraven. Oorlog en samenleving in Europa, 1790-1918</i>	L.J. Giebels	491
Deferme, Jo	<i>Uit de ketens van de vrijheid. Het debat over de sociale politiek in België, 1886-1914</i>	P. van Hees	496
Derks, Marjet	<i>Heilig moeten. Radicaal-katholiek en retro-modern in de jaren twintig en dertig</i>	T. Salemink	245
Diggins, John Patrick	<i>Ronald Reagan: fate, freedom, and the making of history</i>	E. v.d. Bilt	131
Doorn, J.A.A. van	<i>Duits socialisme. Het falen van de sociaal-democratie en de triomf van het nationaal-socialisme</i>	H. van der Wall	504
Dorsman, L.J. en Knegtmans, P.J. ed.	<i>Universitaire vormingsidealen. De Nederlandse universiteit sedert 1876</i>	K. van Berkel	497
Dorsman, L.J. en Knegtmans, P.J. ed.	<i>Stille Wijkplaatsen? Politiek aan de Nederlandse universiteit sedert 1876</i>	K. van Berkel	497
Dorsman, L.J. en Knegtmans, P.J. ed.	<i>Onderzoek in opdracht. De publieke functie van het universitaire onderzoek in Nederland sedert 1876</i>	K. van Berkel	497
Drentje, Jan Eickhoff, Martijn	<i>Thorbecke. Een filosoof in de politiek</i> <i>In naam der wetenschap. P.J.W. Debye en zijn carrière in nazi-Duitsland</i>	W.P. Secker P. Schulten	365 503
Falk, Avner	<i>Napoleon against himself.</i> <i>A psychobiography</i>	A.J.C.M. Gabriëls	492
Fritzsche, Peter Gibson Winfield, Ann	<i>Life and Death in the Third Reich</i> <i>Eugenics and Education in America: Institutionalized Racism and the Implications of History, Ideology and Memory</i>	A. Labrie T. de Vries	505 368
Giebels, Lambert J.	<i>De Greet Hofmans-affaire.</i> <i>Hoe de Nederlandse monarchie bijna ten onder ging</i>	C. Hoetink	377
Hachtmann, Rüdiger	<i>Tourismus-Geschichte</i>	R.J. Adriaansen	363

Hardtwig, Wolfgang ed.	<i>Ordnungen in der Krise. Zur politischen Kulturgeschichte Deutschlands 1900-1933</i>	F.W. Lantink	243
Harryvan, A.G. en Harst, J, van der	<i>Max Kohnstamm. Leven en werk van een Europeaan</i>	M. Lak	511
Haynes, John Earl en Klehr, Harvey	<i>Early Cold War Spies. The Espionage Trials That Shaped American Politics</i>	B. Reinalda	125
Heinen, Armin	<i>Rumänien, der Holocaust und die Logik der Gewalt</i>	L. van de Grift	507
Horton, D., Rosen P. en Cox, P. ed.	<i>Cycling and society</i>	M. Stoffers	364
Kaal, H.G.J.	<i>Het hoofd van de stad. Amsterdam en zijn burgemeester tijdens het interbellum</i>	P. Romijn	500
Kansteiner, Wulf	<i>In Pursuit of German Memory. History, Television, and Politics after Auschwitz</i>	K. Thijs	257
Kittel, Sabine	<i>"Places for the displaced." Biographische Bewältigungsmuster von weiblichen jüdischen Konzentrationslager-Überlebenden in den USA</i>	S. Hogervorst	130
Klijnsma, M.H.	<i>Om de democratie. De geschiedenis van de Vrijzinnig-Democratische Bond, 1901-1946</i>	E. Tanja	367
Kroes, Rob	<i>Photographic Memories: Private Pictures, Public Images, and American History</i>	T. de Vries	258
Leerssen, Joep	<i>De bronnen van het vaderland. Taal, literatuur en de afbakening van Nederland, 1806-1890</i>	P.A.J. Caljé	123
Lipkes, Jeff	<i>Rehearsals. The German Army in Belgium, August 1914</i>	W. Klinkert	369
Maar, Rimko van der	<i>Welterusten mijnheer de president. Nederland en de Vietnamoorlog 1965-1973</i>	B. Reinalda	378
Matthée, Zonneke	<i>Voor volk en vaderland. Vrouwen in de NSB, 1931-1948</i>	S. Hogervorst	247
Matussek, Paul, Matussek, Peter en Marbach, Jan	<i>Affirming psychosis. The mass appeal of Adolf Hitler</i>	P.F.M. Fontaine	374
McLeod, Hugh	<i>The Religious Crisis of the 1960s</i>	P. Luykx	254
Meihuizen, Joggli	<i>Sans égards. Prof. mr. A. Pitlo en zijn conflicten met Joodse juristen</i>	T. Kappelhof	128
Miscamble, Wilson D.	<i>From Roosevelt to Truman: Potsdam, Hiroshima, and the Cold War</i>	E. van de Bilt	375
Moyar, Mark	<i>Triumph Forsaken. The Vietnam War, 1954-1965</i>	R. v.d. Maar	129
Nishida, Satoshi	<i>Der Wiederaufbau der japanischen Wirtschaft nach dem Zweiten Weltkrieg. Die amerikanische Japanpolitik und die ökonomischen Nachkriegsreformen in Japan 1942-1952</i>	J. de Jong	250
Nolan, Michael E.	<i>The Inverted Mirror. Mythologizing the Enemy in France and Germany, 1898-1914</i>	P. Groenewold	238
Osch, Henk van	<i>Jonkheer D.J. de Geer. De teloorgang van een minister-president</i>	W.P. Secker	502

Phillips, Sarah T.	<i>This Land, This Nation: Conservation, Rural America and the New Deal</i>	T. Bersee	124
Poeze, Harry	<i>Verguisd en vergeten. Tan Malakka, de linkse beweging en de Indonesische revolutie 1945-1949</i>	L.J. Giebels	251
Quiroga, Alejandro	<i>Making Spaniards. Primo de Rivera and the Nationalization of the Masses, 1923-30</i>	H. Driessen	373
Reagin, Nancy R.	<i>Sweeping the German Nation. Domesticity and National Identity in Germany. 1870-1945</i>	A. Labrie	246
Rebenich, Stefan	<i>Theodor Mommsen. Eine Biographie</i>	B. Overbeek	237
Rietbergen, P.J.	<i>Lodewijk Napoleon. Koning van Holland 1805-1810</i>	A. Tegelaar-Prins	126
Rüger, Jan	<i>The Great Naval Game. Britain and Germany in the Age of the Empire</i>	A. Lemmers	240
Sintobin, Tom ed.	<i>'Getemd maar rusteloos'. De Zuiderzee verbeeld – een multidisciplinair onderzoek</i>	A. v.d. Zeijden	499
Sherry, Michael S.	<i>Gay Artists in Modern American Culture. An imagined conspiracy.</i>	M. Halbertsma	381
Sievers, Kai Detlev	<i>Kraftwiedergeburt des Volkes. Joachim Kurd Niedlich und der völkische Heimatschutz</i>	H. Takken	372
Stern, Klaus en Herrmann, Jörg	<i>Andreas Baader, Das Leben eines Staatsfeindes</i>	H. van der Wal	256
Stokvis, P. en Uuden, C. v.	<i>De gezusters Van Vloten. De vrouwen achter Frederik van Eeden, Willem Witsen en Albert Verwey</i>	F. Diepenbrock	242
Suurenbroek, Frank	<i>(on)begrensd land. De transformatie van de stadsrand van Haarlem</i>	N. Randeraad	236
Sykes, Ingrid	<i>Women, science and sound in nineteenth-century France</i>	J. Hoegaerts	361
Turpijn, Jouke	<i>Mannen van gezag. De uitvinding van de Tweede Kamer 1848-1888</i>	J. Drentje	493
Valk, J.P. de en Kappelhof, A.C.M.	<i>Dagboeken van P.J.M. Aalberse 1902-1947</i>	W.P. Secker	495
Welten, Joost	<i>In dienst voor Napoleons Europese droom. De versterking van de plattenlandsamenleving in Weert</i>	H. Boels	360
Zatlin, Jonathan R.	<i>The currency of socialism. Money and Political Culture in East Germany</i>	W. Melching	379